

PÄRSKE

HELSINGIN MELOJIEN JÄSENLEHTI 2022

KOHTI JUHLAVUOTTA

Heme perustettiin marraskuun viimeisenä sunnuntaina 1993 – se tarkoittaa sitä, että yhdistyksemme tuleva toimintavuosi on sen 30 ja siis samalla kertaa myös sen juhluvuosi. Siinäpä onkin juhlimisen aihetta. Kymmeniä tuhansia iloisia retkiä Helsingin, Suomen ja maailman vesillä.

Tuleva vuosi on myös jonkinlaisen muutoksen vuosi. Seuramme joutunee luopumaan Soutustadionin tukikohdastaan ja rakentamaan uuden jonnekin läntisten vesien äärelle - jo ihan strategiammekin velvoittamina. Lisäksi vastaamme kasvavan kaupungin kutsuun ja laajennamme toimintaamme Mustikkamaalla ja rakennamme sinnekin uuden uljaan lisärakennuksen. Ja tietenkin juhlistamme kuluneita vuosikymmeniä sillä tavalla, minkä parhaiten osaamme melomalla hyvässä seurassa niin Helsingin, Suomen kuin maailman vesiä.

Ville Teittinen

Puheenjohtaja

SISÄLLYS

4 Runoilijan tie

10 Muinaismelonta 2022 – Pelkoa ja inhoa Laukaassa

16 Ät gott på paddlingsturen

22 Melomassa Lemmenjoen kansallispuistossa

29 Aloittelevat melontaretkeilijät Kolovedellä ja Linnansaaressa

34 Helsingin Melojien Strategia 2022–2027

Helsingin melojien hallitus 2023

Yhteystiedot:

hallitus@helsinginmelojat.fi

Puheenjohtaja Ville Teittinen

puheenjohtaja@helsinginmelojat.fi

p. 050 350 3778

Varapuheenjohtaja Matti Palovaara

Muut jäsenet:

Kristiina Laaksonen, Nädia Radi,

Tuomas Dunkel, Heikki Teline,

Jari Valtonen, Reetta Puttonen ja

Iida Jaakkola.

Toimihenkilöt ja tilat

Jäsensihteeri ja taloudenhoitaja

Viktoria Sjöberg, p. 050 5028 052

jasenasiat@helsinginmelojat.fi

talous@helsinginmelojat.fi

Postiosoite: Helsingin melojat ry,

Riihenkulmanpolku 7 A 2

00700 Helsinki

Koulutus:

koulutusryhma@helsinginmelojat.fi

Retkiryhmä:

retkiryhma@helsinginmelojat.fi

Turvallisuusvastaava Timo Junttila

Tilastovastaava Annika Leipälä

Kalustoryhmä:

Ilkka Salmi ja Jari Valtonen

Vajat:

Mustikkamaa

Mustikkamaantie 3, 00570 Helsinki

Läntinen vaja haussa

Korjauspaja:

Köydenpunojankatu 4, 00180 Helsinki

MELONTAA JA HÖYRYLAIVAMATKAILUA PIRKANMAALLA

TEKSTI JA KUVAT: TARU PIIRONEN

VASKISALON RETKISATAMA

RUNOILIJAN TIE

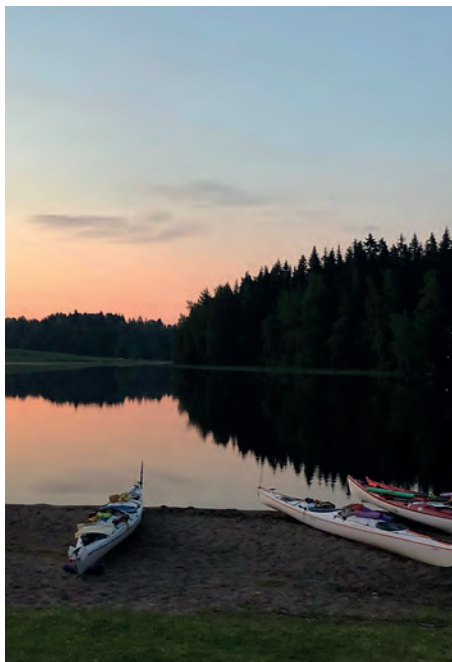
on 135 kilometrin mittainen vesireitti,
joka kulkee Tampereelta aina Virroille asti.

Reitin nimi viittaa kansallisorunoilijaamme
J.L. Runebergiin, joka toimi kotiopettajana Ruovedellä.
Siellä hänen kerrotaan kirjoittaneen useat runonsa. Reitillä
liikennöi edelleen höyrylaiva Tarjanne, mutta matka sopii
mainiosti myös sisävesimelonnasta pitäville.

VIRROILTA VASKISALOON VESIJETTI- SAATTUEESSA

Helteisenä juhannuspäivänä 2022 aloitimme melontaretkemme Marttisen nuorisokeskuksen uimarannalta Virroilla. Kajakit sai vietyä autoilla aivan rantaan, ja suojaisa parkkipaikkakin löytyi keskuksen vierestä. Virtain laivaranta olisi ollut toinen vaihtoehto, mutta päädyimme Marttiseen. Saimmehan näin koettua myös Herraskosken kauniin kanavamiljööön sekä itsepalvelusulkukanavan, joka yhdistää Toisveden Vaskiveteen. Kanavan varrella sijaitseva Kanavamuseo oli juhannuspäivänä suljettu, emmekä iltapäivän lähtötohinoisamme malttaneet piipahtaa Marttisen saarella sijaitsevassa perinnekylässäkään.

Vesijettien kiihdyttely tyyneessä juhannuspäivän illassa sai sykkeemme vähän koholle. Meloimme reilut 11 kilometriä etelään Vaskisalon kärkeen nuotiopaikalle, joka löytyi helposti – olihan rantaan jo 90-luvulla pystytetty numerokyltti 43 kanootin kuvineen. Selitystä järjestysnumerolle ei löytynyt edes vanhasta Vihreän sydämen melon-

**HAAPASAAREN LEIRINTÄALUE
PÖYTÄNIEMEN LOUHI**

ta- ja soutuvaelluskartasta. Retkisa-
tamassa oli käymälä ja useita hyviä
telttapaiikkoja. Emme tässä vaiheessa
aavistaneet, että tulevien leiripaikkojen
löytäminen ei olisikaan aivan yhtä yk-
sinkertaista.

HELLEPÄIVÄN HAAVEITA

Seuraava päivä oli kovin helteinen ja
haaveilimmekin jo aamusta Visuveden
sataman kesäkioskin jäätelöistä. Aamu-
päivällä ohitimme Rasvasaaren, jossa
oli sekä Virtain Pursiseuran tukikohta
juhannusveneilijöineen että eteläkär-
jessä retkisatama, josta pilkottava kota
sai uteliaisuutemme heräämään. Ko-
dan sisällä oli leveät penkit, joilla olisi
useampikin retkeilijä mahtunut yöpy-
mään. Kotaa koristi moottorikelkan
kuva. Matkan varrella totesimme, että
monet taukopaikat oli sijoitettu talvella
liikkuvien tarpeita ajatellen.

Meidän matkamme jatkui kohti
Mustinsaarta, jonka olimme bongan-
neet Joensuun kauhojen Mobihii-
si-alustalta. Lounaan jälkeen oli enää
pieni matka Visuveden satamaan. Ke-
säkioskia ei näkynyt missään, ja mök-
kiläisiltä kyselyämme kuulumme pet-
tymykseksemme, ettei pariin vuoteen
kesäkioskille ollut löytynyt enää pitäjää.
Saimme vinkin meloa Pusuvuolteen
puolelle Visuveden uimarannalle, josta
sitten kipitimme taivaallisen viileään
ruokakauppaan ostamaan kylmiä

herkkuja. Kädenlämpöisessä vedessä
uituamme jatkoimme urhoollisesti
matkaa Halkosaareen, jonka muutaman
metrin levyisen hiekkarannan tunnis-
timme Mobihiiiden kuvauksen perus-
teella. Päivän melontakilometreiksi tuli
27 ja se tuntui toisesta pitkältä 30 as-
teen helteessä. Tarjanteen avoin ulappa
siinsi leiripaikkamme edessä eikä mi-
kään olisi voinut palauttaa paremmin
retkeilijän voimia kuin pulahdus veteen
ja tuhti ateria puiden katveessa.

Jo saapuessamme kiinnitimme
huomiota saaren edessä parveileviin
laulujoutseniin. Ne eivät uineet pareit-
tain vaan liikkuivat isommissa ryhmis-
sä. Yöllä tämä joutsennuorisio piti meitä
hereillä harjoituksillaan: siiveniskut ja
töräyttelyt jatkuivat koko yön. Meille
tämä viestintä ei auennut, mutta ehkä
kyseessä oli palaviakin tunteita.

KULTTUURIMATKAILUA RUOVEDELLÄ

Halkosaaresta lähdettyämme pidimme
lounastauon uudella Rengasniemen
laavulla, jossa emme viihtyneet kovin
pitkään – niin ankarasti hyttysset vaino-
sivat meitä tällä pusikkoisella saarella.

Ruoveden leirintäalue sijaitsee ai-
van taajaman kupeessa Haapasaaressa,
ja se oli kuin tehty melojille. Saimme
luvan pystyttää telttamme aivan rannan
ja saunan tuntumaan. Saunominen
lievitti hyttysten ja muiden ötököiden
puremien kutinaa. Haapasaaren leirin-

täältä oli vain 1,5 kilometrin matka laivaravintola Katrinaan. Koiranputkien reunustama polku kulki Runebergin lähteen kautta, jonka aineilto näyttäviä kasveja vähän päivittelimme. Todellisuudessa Runeberg lienee saanut inspiraationsa runoon Sua lähde kaunis katselen ylempänä sijaitsevasta Kristan brunnista.

Seuraavana aamuna piipahdimme Pöytäniemen kärjessä, jossa sijaitsee Akseli Gallen-Kallelan Kalela, jonka mahtavuutta pääsimme kurkistelemaan valitettavasti vain vesiltä. Taiteilija-ateljee on ollut suljettuna yleisöltä jo useita vuosia. Kyllä Pekka Halosen Halosenniemi Tuusulassa jää kakkoseksi, jos erämaa-ateljeita vertaillaan.

TAUKOPAIKKOJEN TÄHYILY JA RAHANPESUA

Olimme ajatelleet meloa kevyemmän päivän, mutta taukopaikkojen ja illan yöpymispaikan etsintä verotti voimiamme. Olimme poimineet melontasuunnitelmaan Mobihidestä mahdollisia taukopaikkoja, mutta joko emme osanneet niitä tähystelemällä löytää tai ne osoittautuivat vaikeasti rantauduttaviksi.

Kautun kanava, joka yhdistää Ruoveden ja Paloveden vesistöt, oli kum-

RUOVEDELLÄ

KAUTUN KANAVA

mallinen ilmentys. Vanha kääntösilta on lukittu aukioleväksi, ja kanavan päältä kulkee uusi tie. Eipä näkynyt tälläkään kanavalla jäätelökioskia. Paikalliset kalastajamiehet kehottivat meitä tekemään lenkin Jäminkipohjan satamaan, mutta me jatkoimme matkaamme kohti Paloveden saarten sokkeloita. Ahvenkari löytyi neuvoa kysymällä ja puhelimella paikantamalla. Peruskarttaamme, jonka mittakaava oli 1:50 000, ei saarta ollut nimetty.

Ahvenkari kuhisi mäkäräisiä, ja virittelimme tarppeja keittosuojaiksi, kun taivas alkoi tummua. Tavaroita

purkaessa paljastui, että yhden kajakin eväongelmat olivat johtaneet siihen, että takaluukku oli täyttynyt vedellä, eivätkä kuivapussit olleet nimensä veroisia. Pieni luoto täyttyi pyykkinaruista, ja heiluipa narulla muutama setelikin vaatteiden lisäksi.

EX-TEMPORE HÖYRY- LAIVAMATKA

Ahvenkarilta oli Muroleen kanavalle vain kahdeksan kilometriä. Matkalla syntyi idea, että taksin ottamisen sijasta voisimmekin kaikki hypätä pian

SUURET SETELIT

saapuvaan höyrylaiva Tarjanteeseen ja matkata sillä takaisin Virroille hakemaan autoja. Tämä onnistuikin helposti ilman ennakkovarausta. Nautiskeltuamme Muroleen kanavakahviossa munkeilla kuuluivatkin jo saapuvan höyrylaivan vislaukset. Kanavan varsi oli täynnä paikalle tulleita kesälomalaisia, ja tunnelma oli kuin vanhasta Suomi-filmistä. Matka oli erityisen nostalginen yhdelle matkatovereista –olihan hän työskennellyt lähes 40 vuotta sitten laivalla kansityttönä.

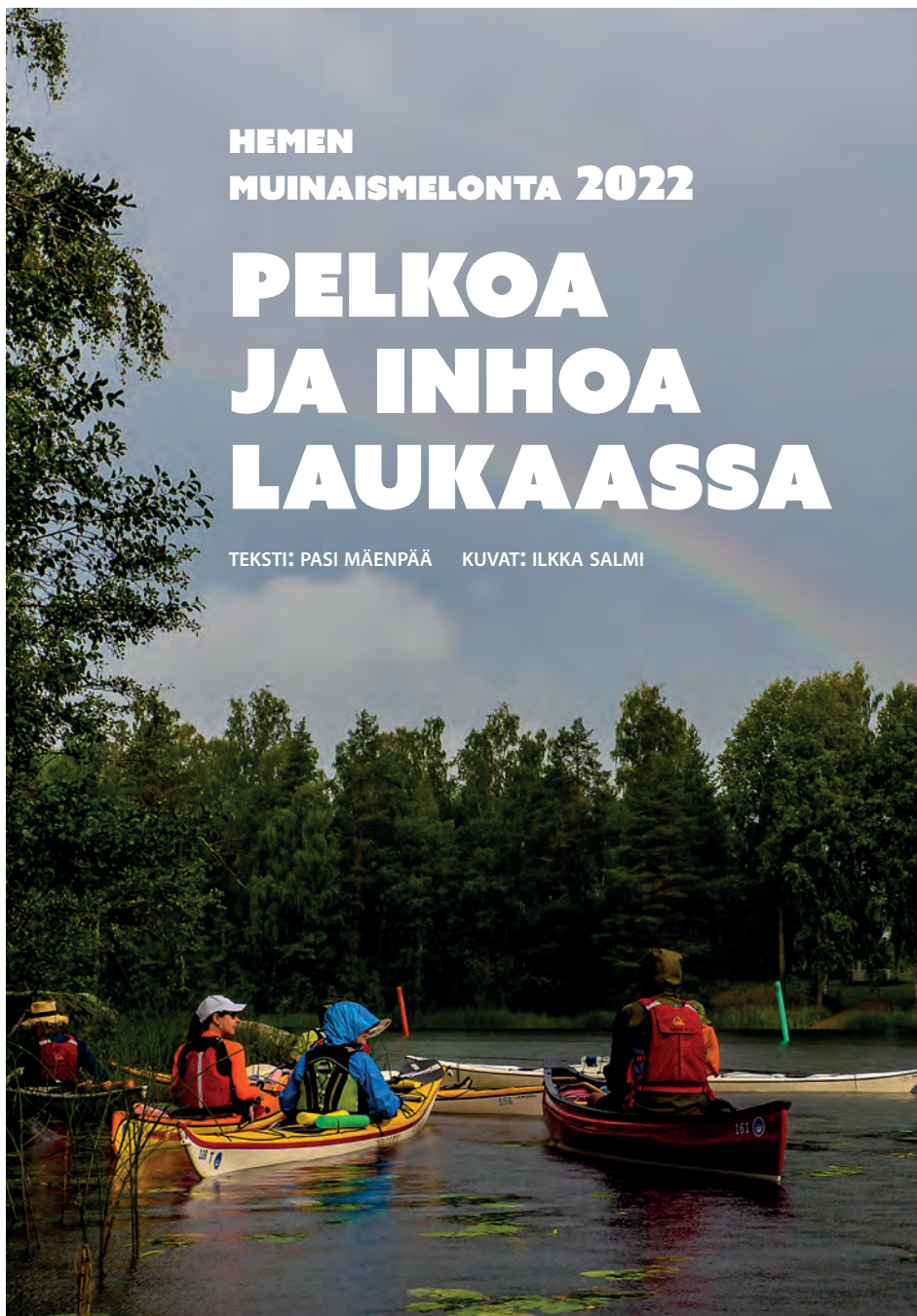
LOPUKSI

Runoilijan tie sopii melojille, vaikka muita retkeileviä melojia emme tavanneetkaan reitillä. Rantautumispaikkojen löytämisen haasteellisuus voi olla osasyynä tähän. Reitin vesistöt saarineen, vuolteineen ja kanavineen muodostavat kauniin kokonaisuuden eikä ihme, että esimerkiksi Hugo Simberg, Ellen Thesleff ja Oskar Merikanto ovat aikoinaan viettäneet kesiään näissä maisemissa ja ammentaneet niistä inspiraatiota teoksiinsa. ■

**HEMEN
MUINAISMELONTA 2022**

PELKOJA JA INHOA LAUKAASSA

TEKSTI: PASI MÄENPÄÄ KUVAT: ILKKA SALMI

Tähän on vuonna 2002 alkaneessa muinaisretkisaagassa tultu, että Keski-Suomeen asti on ajettava nähdäkseen uusia kalliomaalauksia.

YÖ ÄIJÄSTAILATUS RIIHESÄ, LAKANOISSA.

Lauantain lähtöpaikka on Simunassa, jonka koski kohisee kauas järvelle, mutta me menemme ensin itään. Henri heittää omia ympyröitään saadakseen kesän tuhat kilsaa täyteen.

Uittovuoren kalliolta Päivi löytää taas ensimmäisenä punaista. Kolme pystyviivaa, ympyrä ja ihmis-hahmo kuin amfora. Jos kalliomaalaus-ten salat joskus oikeasti paljastuvat, nämä varmaan viimeisenä. Vai entä jos tällaisissa erikoisuuksissa, kuvakielen anomaliaissa onkin avain koko hommaan?

EPÄKAOOTTINEN PERHOSEFEKTI

Käyn Paskosaassa mutta pissalla. Metsässä on puolikas tervattu vene pys-tyssä istuimena, vai avohuussina. Siitä kai voi ihailla maalaukskalliota ilta-au-

ringossa. Sitten alkaa soida hanurimu-siikki. Vastarannan laiturilla venyttelee Metsäkukkia nuori mies Veeti kuin ammattilainen. Tähtäimessä Kultainen harmonikka -kisat, vasta 2027. Isä ajaa meidät pois, kun kiinnostumme liikaa hänen savumuikuistaan.

Palataan takaisin Leivonvettä. Puo-len tunnin aikana tusina suruvaippaa lentää oikealta rannalta kohti vasenta, ei yhtään vastakkaiseen suuntaan. Sivuvastainen tuuli ja lähtörannalla auringonpaisteisia pihapiirejä, koh-derannassa taas varjoisaa metsää. Siis miksi? Kysyin asiasta perhosharrastaji-en someryhmässä, ei tietoa.

RAUTATIETÄ TONNIJUHLIIN

Simunankoski ohitetaan maitse kis-koilla. Koskiset vesitiet tarvitsevat

rautatiensä. Kuhmossa sellainen oli juuri uusittu ja kreosootti tuoksui kuin Lintsin vuoristorata tuoreimpina päivinä. Monen mielestä hyvä nostalginen tuoksu, toisia kuulemma inhottaa. Luulin että aine on nykyään kielletty mutta riippuukin käyttökohteesta.

Kelkkaan neljä paattia kerrallaan ja vauhtiin. Alamäen alkaessa pitää muistaa jarruttaa, muuten käy kehnosti, vetäjälle ja paateille. Lounas, nyt Henri korkkaa tonnarisamppista kaikille! Tuomas syö hernekeittoa leivän päällä, ilmiö jonka eksistenssin tyttäreni kategorisesti kieltää.

Kuusvedellä pysähdytään kuulemaan tarua järvenselän Napakivistä. Kaksi jättiläistä viskeli toisiaan kivillä, toinen Ahvenpyhänvuorelta ja toinen Äijänvuorelta. Kivet törmäsivät kesken lennon toisiinsa ja putosivat järveen. Jännittäväniminen Ahvenpyhä hallitsee maisemaa. Se oli muinoin saari ja sen takarannassa nousee Saraakallio.

NIEMELLINEN HISTORIAA

Rantaudutaan harjumaiselle Kirkkoniemelle, siellä on kivikaudelta asuttu. On pyyntikuoppaketjua ja kalmistoa. Oho,

upea pinkki puutalo komein koristein, jotka tuovat Harrin mieleen Ku Klux Klanin. Myöhemmin selviää, että se on kamarineuvos Fredriksonin tukkikämpästä remppaama huvila. Varmaan sama Fredrikson kuin Muumipapan nuoruudenkaveri. Piisamirotta-filosofin esikuva muuten oli muuan wendat-heimon amerintiaani Kandiaronk 1600-luvulta.

Niemen juuressa on Hartikan kirkon jäänteet vuosisataa aiempaa. Yksi nurkka on säilynyt ja säilötty katokseen. Myöhemmin on tehty puinen alttari, risti ja kellotapuli, jota saa soitella jos ylettyy. Joulun aattohartaus täällä varmaan herkistäisi enemmän kuin vaikka Tapiolan kirkon betoni-brutalismissa.

SAVUSAUNA & SAHTI

Lampinen haluaa näyttää asumuspainanteita. Harrin kanssa käymme katso-massa kilometrin verran Sahinjokea, ja kamarineuvoksen luomusta pihapiireineen rannan puolelta. Sitten lasketaan Tarvaalankoski. Ilkan ohje oli, että pysy vasemmalla, mutta veneväylää on vähän riskaabeli laskea vasenta linjaa.

Perillä odottaa savusauna. An-

KUVAT VASEMMALTA OIKEALLE JA YLHÄÄLTÄ ALAS:

HANURIKONSERTTI, SIMUNANKOSKEN OHITUSKISKOT, TARVAALANKOSKI,

LEIRI TARVAANRANNAN TILAN NIITYLLÄ, SARAAKALLIO, SARAAKALLION HIRVI

taa pehmeätä löylyä, liiankin mietoa, nakkaan vettä koko ison kuupallisen. Polttaa! Pakko istua, kun on itse heittänyt... pakko istua... pakko... pakko päästä pois! Tarjoan kavereille sahtia niin hövelisti, että itselle jää loppulirut.

Saunoin kerran huolella ja ihmettelin kun uni ei tullut ennen aamuviittä. Sitten lehdessä kerrottiin hypotalamuksen lämpökeskuksesta. Useimpien ihmisten termostaatti reagoi saunaan unettavasti mutta joillakin päinvastoin. Henri tulee vielä riiheen paistamaan iltamakkarat.

AKROFOBIA

Sunnuntai, Henri tulee riiheen paistamaan aamumakkarat. Päästään liikkeel-

le ennen sadetta mutta sitten tulee hetken kunnolla. Loppuu kun sadetakit on saatu päälle. Vaikka Saraakallio on Suomen suurin kalliomaalausalue, sinne ei ole tehty turistipalveluja. Kiskaisen itseni ja paatin märän rantaheinikon läpi.

Vuorelle pitää kiivetä ja polku on yhdessä kohdassa pelkkää kapeaa kielekettä, jonka alla odottaa... huh, varma kuolema! Kiipeilyhallissa olen ainoa, joka kiipeää myös alaspäin. Annan itselleni luvan olla pelkuri ja katson kuvat kirjasta. Kaikkea klassista löytyy, hirveä, venettä ja hirvenpäävenettä, kämmenjalkiä, jopa pörröhäntä kettu.

Avaakohan esihistorian yleisempi tutkimus uusia tulkintakehyksiä näillekin? David Graeberin ja David Wen-

RETKEN PÄÄKOHDDE, SARAAKALLIO.

grow'n kirja Alussa oli... muuttaa kä-sityksiämme sivilisaatioiden synnystä. Kastellin jätinkirkko Raahessa on heille yksi esimerkki kaupungeista jo ennen maanviljelyä, n. 2 500 ekr. – se Suomen myöhäisestä kaupungistumisesta. Ehkä palataan maantieteellistyyppiseen ajateluun, jossa maalauspaikat nähdään verkostona, kulttikeskusmaisten kaupunkien filiaaleina tai satelliitteina.

TAITEELLINEN NÄKEMYS

Pohjoisessa olisi komea Kuusaankoski mutta sade-ennusteen pelottelemana palataan Tarvaalaan. Mitä mahtaa tarkoittaa kuusa tai kuusaa, johon jokimeloja usein törmää, huom. myös

Kuusamo? Ilmeisesti jokilaaksoa tai pitkänomaista lahtea, peräisin ruotsin sanasta kjus.

Kotirannassa Ilkka haluaa matkia kalliomaalausten venekuvia. Koko jengi kahden paatin päälle melat tanassa. Ilkka istuu itse toisen perälle ja paatti sukeltaa. Aukkoon määrätyn Harrin ainoat pöksyt kastuvat mutaveteen.

Paluumatkalla Leivonmäeltä löytyy vapaa pikalaturi ja herkkuruokaa, ja punkki kikkelistä. Jos ihmisellä on elämässään max 10 punkkia ja niistä kaksi siellä, se on epäreilua. ■

THOR HEYERDAHLIN HENGESSÄ HEMEN MUINAISTAIDERETKELÄISET
REKONSTRUOIVAT KALLIOMAALAUKSISSA USEIN ESIINTYVÄN VENEAIHEEN.

ÄT GOTT PÅ PADDLINGSTUREN

För den som tycker att livets höjdpunkter består av saker som en perfekt komponerad smörgås eller en klick något underbart på soppan, kan friluftsliv ibland kännas lite, tja, asketiskt.

TEXT: MAJA-STINA ANDERSSON BILDER: CATRIN SVENFORS

DÄRFÖR SKA MAN PADDLA!

När vi, ett litet kompisgäng, i somras inledde våra liv som paddlare och gick med i HeMe, var en av de gladaste insikterna hur mycket (mat) som ryms i för-
eningens kajaker. Innan vi slagit fast vart vi ska styra årets tur

eller hur vi ska transportera våra kajaker dit, diskuterade vi vad vi ska äta under fem dagar. I den här artikeln delar vi med oss av våra bästa insikter och tips kring hur du slipper äta frystorkat och istället kan äta gott på paddlingsturen.

PÅ VÅR MENY FANNS BLAND ANNAT:

DAG 1:

Köttbullar
med
koriander
och rosmarin.
Grekisk
sallad,
hummus och
färskt bröd.

DAG 2:

Kornotto
med rödbeta
och halloumi
(se recept).

DAG 3:

Tortillas med
sojakross,
limeris,
guacamole
och färsk
koriander
(se recept).

DAG 4:

Gnocchi med
grönkål,
torkade
tomater,
halloumi
och paprika.

DAG 5:

Pasta
puttanesca
med
sardeller,
vitlök,
parmesan
och örter.

ALLMÄNNA TIPS

I STÄLLET FÖR ATT ALLA TAR MED SIN EGEN MAT, DELA UPP MÅLTIDERNÄ MELLAN TURMEDLEMMARNA

så att var och en ansvarar för en eller ett par måltider. Alla ansvarar själv för sin frukost och eventuella mellanmål, medan lunch och middag görs av en turmedlem åt gången (de andra hjälper förstås till med matlagning och disk). På det här sättet går det snabbare att tillreda maten, det blir mindre skräp, behövs färre stormkök och dessutom är det väldigt trevligt att få en liten överraskning varje gång det vankas mat.

VÄLJ ETT STORMKÖK med gas för snabbhetens skull.

**SE TILL ATT DET FINNS
TILLRÄCKLIGT** med kärll att tillreda maten i.

**VÄLJ MATRÄTTER SOM GÅR
SNABBT** att tillreda. Till exempel couscous är klart på ett par minuter.

**DET RÄCKER OM EN PERSON
TAR MED** olivolja, salt, peppar och socker.

PLANERA MENYN PÅ FÖRHAND.

Beakta vilken mat som håller kort tid och behöver ätas fort, och vilken som kan ätas i slutet av resan. För den första dagen kan du till exempel ta med frysta köttbullar, som får tina under dagen. Färska grönsaker håller förvånansvärt länge, speciellt om du väljer "hårda" grönsaker.

FRYS NÅGRA FLASKOR VATTEN

innan avfärd. De fungerar som kylklampar den första dagen, och iskallt vatten är gott en het sommardag.

VAD FINNS I NATUREN?

Spana efter vilda örter, svamp och bär. Vi trillade över en kantarellgömma och fick oss en hel middag.

GLÖM INTE DESSERTEN

Dulce de leche (dvs kolasås gjord på kondenserad mjölk och säljs i små konserver) är perfekt att klicka över färska bär som du hittar på turen. Toppa med lite nötter eller krossad biscotti (mandelkex).

VILL DU LYXA TILL DET?

Satsa på gott kaffe. En liten espressopanna får plats i kajaken. Ta en tur till delikatessavdelningen i någon större butik. Där hittar du pyttesmå burkar med ljuvliga delikatesser, t.ex olika italienska röror som blir väldigt goda att äta med pasta, inlagda oliver och grönsaker osv. Ett annat ställe att leta konserverade godsaker på är så kallade etniska butiker. En av oss hade med sig underbara iranska soppor på konserv. En flaska sherry eller portvin i bagaget ger en ljuv avslutning på middagarna.

MAT SOM HÅLLER FÖRVÅNANS- VÄRT LÄNGE

ÖRTER

Vanliga butiksknippen vissnar snabbt, men större affärer säljer också örter i små plastburkar med lock. De håller sig fina i över en vecka. Rosmarin och persilja är särskilt hållbara.

GRÖNSAKER

Grönkål håller längre än sallad, och zucchini längre än gurka. Körsbärstomater i burk som skyddas för stötar håller sig länge.

OST

Feta har ingen lång hållbarhetstid men funkade bra för första dagen. Halloumi står sig i några dagar och hårda ostar som parmesan håller väldigt bra en hel vecka. Vill du ha något ostaktigt på frukostmackan kan du köpa smältost av den sort som säljs i rumsvärme.

HUMMUS

Passar till det mesta och är gott på bröd.

BRÖD

Ljust bröd torkar snabbt, men skärgårdslimpa och mjukare rågbröd (t.ex. Reissumies tosi tumma) håller formen och smaken länge.

SJÖ-TORTILLAS

Tortillabröd gjorda på majs
2 msk olivolja
1,5 dl mörkt sojakross
3 dl köttbuljong
1 bit ölkorv eller annat torkat kött
2 msk tacokrydda (eller enl. smak)
Salladsblad och gurka
Chilisås (t.ex El Tacotrucks Habanero)
Majs på burk
(Ev. limeris som kan köpas färdigt i påsar- bara att värma upp.)

Picklad rödlök:

1 lime
1 rödlök
1 tsk socker
1 krm salt

Guacamole:

3 mogna avokador
1 msk färskpressad limejuice
1 finriven vitlöksklyfta
Färsk chili efter smak
1/2 kruka hackad koriander.
Salt och peppar

1. Börja med rödlöken. Skär löken i tunna strimlor, blanda med saften från limen, salt och socker och låt stå medan du gör resten av maten.

2. Sedan guacamolen: Skala, kärna ur och mosa avocadon. Blanda med övriga ingredienser och låt dra en stund.

3. Hetta upp olivolja i pannan, och blanda sedan i sojakross, buljong och tacokrydda. Låt puttra och svälla i några minuter. Blanda sedan i lite

torkat kött eller ölkorv skuret i små bitar för att få mera köttsmak.

4. När "köttfärsen" är klar, flytta den till ett annat kärl och värme tortillabröden på pannan. Om du har portionsris kan du också värma det.

5. Komponera din tortilla med sojafärs, chilisås, ris, grönsaker guacamole och picklade rödlök. Toppa gärna med extra koriander.

KORNOTTO MED RÖDBETA

1 msk olja
1 gul lök
1 vitlöksklyfta
1 stor rödbeta eller 2 mindre
2 dl korngryn
1 dl belugalinser
1/2 tsk salt
1/2 tsk malen spiskummin
2 dl grönsaksbuljong
2 dl kokosmjölk
1 paket halloumi
Färska örter

1. Skala och hacka lök och vitlök. Skala och riv rödbetan och fräs tillsammans med lök och vitlök en stund. Tillrätt korngryn, kryddor, grönsaksbuljong och kokosmjölk.

2. Låt puttra på svag värme i ca 20 minuter tills grynarna är klara. Smaka av med salt och kryddor.

3. Skär halloumin i bitar och stek hastigt på båda sidorna. Servera kornotton med halloumi och färska örter.

Suomessa on monta kansallispuistoa, joihin
on hyvä tutustua vesiltä käsin, kuten jo
aikaisemmissa Pärskeissä olen todennut.

LEMMENJOKI ON YKSI NIISTÄ

TEKSTI: HANNU AIROLA KUVAT: TUIJA RUOHO-AIROLA

Tämä tarina perustuu pääosin vaimoni kanssa Lemmenjoelle tekemään melontaretkeen. Seuraavassa on otteita matkapäiväkirjasta. Aloitimme Muddusjärven eteläreunalta Vasatokaan nuorisokeskuksesta, laskimme Kettujoen, meloimme Paatari-järven poikki ja nousimme Lemmenjokea Ravadasjärvelle. Palasimme samaa reittiä, mutta meloimme Paatarilta Solojärvelle, jonka etelärantaan lopetimme.

POIMINTOJA RETKIPÄIVÄKIRJASTA

1. PÄIVÄ

TÄSSÄ SITÄ NYT OLTIIIN Vasatokaan nuorisokeskuksessa Muddusjärven etelärannalla. Takana oli pitkä yöjuna/ bussimatka etelästä, edessä viikon retki ja ympärillä oli rivissä avokanootteja, joista keskuksen edustaja kehotti valitsemaan mieluisimman kulkupeliksi. Mitä sitä rahdata omaa kalustoa etelästä asti, kun paikanpäältä sai käyvän kaksikon (OLD TOWN DISCOVERY 174) varusteineen hyvin kohtuulliseen hintaan.

2. PÄIVÄ

HYVIÄ LEIRIPAIKKOJA oli harvassa. Paatarin järvelle päästyä päätimme käydä tarkistamassa, olisiko Kalliosaari

kelvollinen yöpymispaikka takaisin tullessa. Sieltä olisi sopivan lyhyt taival retken päätepisteeseen. Juu, on se. Mutta sieltä alkoi kova urakka, kymmenkunta kilometriä järvenselkää navakkaan vastatuuleen Lemmenjoen suun hiekkasärkälle asti.

Lemmenjoen alajuoksu on matalaa, sorapohjaista virtaa, joka kalvaa jyrkkiä rantatörmiiän ja läjää irrotetun hiekan toisaalle särkiksi. Nämä särkät ovat hyviä leiripaikkoja, teltta yläreunaan jo ruohottuneelle alueelle, alhaalla uimaranta ja keittiö keskelle hiekkakenttää tuulen ja auringon armoille. (Avoimella hyönteiset olivat vaisumpia kuin pensaikossa.) Ilta oli lämmin, vaatteita tarvitsi lähinnä suojaksi hyttysiä vastaan.

3. PÄIVÄ

LEMMEJEN NOUSU vaati totista melomista. Olimme tehneet sauvoimet, joita tarvittiin ajoittain. Tiukoissa paikoissa toinen nousi kanoottista veteen tai rannalle vetämään Volgan lautturien tapaan, toinen auttoi ja ohjasi sauvoimella aluksesta. Tiukimmat kosket olivat juuri ennen Njurgulahden kylää.

Lemmenjoen kansallispuiston kävijät lähtevät yleensä Njurgulahden kylästä. Joen alajuoksu sinne asti oli miellyttävän rauhallinen; tapasimme tuskin ketään muuta. Kylästä pääsee vuoroveneellä runsaat 20 km ylöspäin Kultasatamaan asti. Tiedustelimme hinausta matkanteon nopeuttamiseksi, mutta venemiehet kieltäytyivät. Niinpä tyydyimme vain kelpo iltapäiväkahveihin kylän kahvilassa ja meloimme omin voimin sitkeästi vielä viitisen kilometriä Sotkajärven leiripaikalle. Saimme sen laavuineen kaikkineen yksin käyttömme. Mukava päivä mutta rankka.

4. PÄIVÄ

SEURAAVANA PÄIVÄNÄ jatkoimme Ravadasjärvellä olevalle isolle autiotuvalle. Koskissa oli hyvät väylät, nousvathan vuoroveneetkin ne. Jälleen sauvottiin, uitettiin ja kiskottiin, melomalla ei päässyt. Kämpällä lounastimme veneellä tulneiden päiväretkeläisten

varjossa.

Olimme päättäneet, että retken aikana käytäisiin myös tunturissa. Pakkaisimme liiat tavarat kanoottiin ja peitimme ne pressulla. Kanoottiin ankkuroimme vähän sivuun laiturista saraikkoon. Sitten reput selkään ja ka-puamaan.

Hyvän tovin ja muutaman hikipisaran kulutta olimme Hanhipäällä, 330 metriä joen pintaa ylempänä. Joen pohjoispuolinen tunturiylänkö levisi ympärillämme. Huipulta samosimme vielä pohjoiseen niin, että pääsimme kansallispuiston erämaaosaan, missä leiripaikan saa valita vapaasti. Kun löysimme ensimmäiset vesilampareet, leiriydyimme.

5. PÄIVÄ

AAMU OLI KAUNIS, taivas lähes pilvettön, näkyvyyttä kymmeniä kilometrejä. Teltta seisoj lähestyvän syksyn punaamassa varvikossa. Kaukana pohjoisessa näkyivät Vaskojoen takaiset, ympärillä Maares- ja etelässä, joen toisella puolen Viipustunturit. Tuolla kaukana alhaalla olivat Njurgulahden kylä ja toisaalla Kultasatama. Näkymiä tuhansia neliökilometrejä. Paikka oli upea. Aamu oli upea.

Palasimme Ravadasjoen vartta takaisin. Ravadasköngäs sen suulla on

Lemmenjoen kansallispuisto

Perustettu vuonna 1956,
laajennettu kahdesti tämän jälkeen.
Suomen suurin kansallispuisto,
pinta-ala 2 860 km²
Sijainti: Inari, Kittilä

Kansallispuiston keskeinen osa on Lemmenjoen laakso sitä pohjois- ja eteläpuolella ympäröivine tunturialueineen. Muita mainittavia vesiväyliä ovat puiston luoteisrajana toimiva Tenojoen latva (puiston kohdalla Inarinjoki, Kietsimäjoki ja Rajajoki), puiston sisältä alkava ja sen pohjoisrajaksi päätyvä

Vaskojoki sekä eteläosaan yltävä Ivalojoki sivujokineen. Puiston erityispiirre on sodan jälkeen alkanut kullankaivu, joka keskittyy lähinnä Morgamojan – Miessijoen alueelle. Luonnonsuojelun kannalta häiritsevä konekaivu lopetettiin vuonna 2020, mutta lapiokaivu jatkuu.

Itse olen melonut Vaskojoella sekä Lemmenjoella. Melomisen lisäksi olen vaeltanut kansallispuistossa sekä jalan että hiihtäen useita kertoja.

hurja. Kallioon revenneessä rotkossa vesi syöksyy putouksena altaasta toiseen. Kokonaispudotus on 40 metriä, alin yksin 8 metriä. Ei laskukelpoinen.

Ravadasjärveltä lähdettyä ensimmäinen laskettava oli Härkäkoski. Siinä oli selvä kulkuväylä, jota vuoromootorit ajoivat kesällä päivittäin. (Silloisella vedenkorkeudella matkustajat tosin pistettiin kävelemään rantaa pitkin ja vene ajoi tuon pätkän tyhjänä ainakin ylöspäin.) Vähän jännitti ja pelotti ainakin minua, mutta hyvin ja vauhdikkaasti laskimme.

Vanhalla puiston rajalla oli seuraava koski. Se oli edellistä matalampi ja lasku meni hyvin.

Njurgulahdessa menimme ulos syömään eli kävimme kahvila Poronsarvessa nauttimassa poronkäristystä ja lohisoppaa. Pidimme muutenkin kunnon tauon. Oli kesäistä. Turisteja eri maista maleksi harvakseltaan kylään. Pitkät jokiveneet rannassa olivat valmiina kuljettamaan heitä ylös Kultasatamaan tai muualle yläjuoksulle.

Sotkajärven päässä odotti päivän tiukin koski. Laskimme niskalla maihin, kävelimme pitkin rantaa ja suunnittelimme laskureittiä. Kun ”katselamus” oli tehty, koukkaisimme pienen matkan takaisin järvelle päästäksemme sopivalle lähestymislinjalle. Ja sitten mentiin. Yläosa oli selvä ja helpohko. Sitä seurasi pieni suvanto, jossa piti kääntyä 90 astetta. Alaosa oli matalam-

pi ja muutaman kerran kivi raapaisi pohjaa. Pienen nivapaikan jälkeen seuraava koski alkoi tuntua helpolta; matalaa, mutta suoraa.

Noin Oivasvaaran kohdalla, runsas 10 kilometriä Njurgulahden alapuolella joen kiertämästä hiekkaniemestä löytyi rakennettu nuotiopaikka: pöytä penkkeineen, metallinen grilli, puuvaja ja käymälä. Tälle joen kolmelta puolelta rajaamalle hiekkakaistaleelle sopisi jäädä yöksi. Tuija ikuisti paikan monin valokuvin. Sitten telttä pystyyn ja päivänpuoleiselle rannalle pesulle ja uimaan. Paikka oli kerrassaan upea. Taas yksi hieno leiripaikka lisää.

6. PÄIVÄ

OLI SOPULIVUOSI. Olimme nähneet niitä kuolleina Paatarilla Kalliosaaren rannoilla ja muuallakin. Yhdyimme yhden uimassa joen yli. Meidät havaittuaan se ensin lisäsi vauhtia. Kun lähestyimme sitä, se avasi kitansa irvistäen ja muristen. 17 jalan kaksikkoinkkari vastaa vaaksan pituinen pikkunisäkäs, Daavid ja Goljat.

7. PÄIVÄ

TELTAMME OLI JOEN PENKALLA.

Heräsin pimeässä yössä ja rakko kertoi, että olisi helpotuksen tarve. Kun olin päässyt ulos, joku ”lauloi minulle serenadin”. Ääni oli kovin outo, mutta jotenkin minulle tuli mieleen laulu. Hämärissä en nähnyt sen aiheuttajaa.

KUVA YLÄPUOLELLA: SYÖPYMÄRANTA

KUVA ALAPUOLELLA: SOPULI

Hiiripöllön poikanen? Mutta nehän ovat jo aikuisia elokuussa. Sen täytyi olla sopuli. Teltaan palattua ei uni tullut heti. Rantatörmä osoittautui varsin vilkkaaksi paikaksi. Sopuleita tuli ja meni. Välillä ne kirskuivat ja vikisivät toisilleen. Yhtä pitkää ja vaihtelevaa ääntä kuin serenadissa en kuitenkaan enää kuullut. Telttamme ja tavaramme tuntuivat olevan noille pikkujyrsijöille vain merkityksetön este; muonat eteisessä saivat olla rauhassa. Sisätelttää väistettiin sen kupeita hipoen, mutta ei pysähdytty. Kun vaimoni Tuija heräsi,

kysyin puolivakavissani, menisikö hän kuvaamaan otuksia. No menisi. Vaimo vetäisi vaatetta niskaan ja häipyi yöhön. Vaellusta jatkui aamuun asti ja aamupalammekin ajan. Olimme kai pystyttä-neet telttamme sopulien pääväylälle.

Lopetimme melonnan Solojärven eteläreunalle, missä on hiekkarantainen veneenlaskupaikka. Kanootin vuokraa- ja tuli hakemaan aluksensa ja kyyditsi samalla meidät Inariin. ■

Loppuarvio

Lemmenjoen kansallispuisto on kelpo melontakohde, joskin se soveltuu mielestäni vielä paremmin patikointiin ja hiihtovaelluksiin. Nimijoen laakson alueella saa yöpyä vain merkatuilla leiripaikoilla, joita on toki varsin tihein välein. Lisäksi laaksossa on autiotuvat Ravadasjärvellä ja Kultasatamassa sekä vuokratupa saunoineen Härkäkoskella.

Lemmenjoen suupuoella, puiston ulkopuoella teltailla voi jokamiesoi-keuden perusteella vapaasti. Vasko-joen yläjuoksulla on autiotupa sekä samassa paikassa vuokratupa ja -sauna. Teltpaikan voi siellä valita vapaasti niin puistossa (ns. erämaaosaa) kuin

sen ulkopuoellakin. Jokilaaksojen ulkopuoella on muutama autiotupa lisää. Njrgulahden kylässä saa ruokaa ja majoitusta. Kansallispuiston verkkosi-vujen mukaan sieltä voi vuokrata myös kanootteja.

Koskien pudotus on vähäinen ja ne ovat helppoja nousta/laskea. Njrgu-lahdesta ylöspäin niitä lienee vähän perattukin, jotta vuoroveneet pääsevät helposti kulkemaan. Kanootin on kui-tenkin hyvä olla kolhunkestävä, sillä vähävetisenä aikana pohjakosketuksen riski on suuri.

ALOITTELEVAT MELONTARETKEILIJÄT KOLOVEDELLÄ JA LINNANSAARESSA

TEKSTI JA KUVAT: KATARIINA JA TUOMO SAARINEN

Melontaharrastuksen pariin meidät innosti oikeastaan kansallispuistobongaus, jonka aloitimme viitisen vuotta sitten. Tavoitteenamme on siis käydä kaikissa Suomen kansallispuistoissa. Osa kansallispuistoista ei ole lainkaan saavutettavissa maateitse, jolloin kajakki on kätevä ja luonnonrauhaan muutenkin hyvin sopiva kulkupeli.

Liityimme alkeiskurssin kautta HeMen jäseniksi toissa keväänä ja tänä vuonna heti juhannuksen jälkeen tartuimme mahdollisuuteen lainata seuran kalustoa edullisesti omalle retkelle. Etukäteen jännitti, osaammeko kiinnittää kajakit tukevasti auton katolle, mutta jäsensivuilla löytyneet opetusvideot katsottuamme kiinnittäminen osoittautui varsin helpoksi ja huoli moottoritillä auton katolta puotavista kajakeista oli turha. Reissujäsenitystä helpotti myös jäsensivuilla oleva melontaretken varustelista, joka auttoi miettimään, mitä kaikkea kannattaa ottaa mukaan. Villahousut ja -paidan rohkenimme sentään jättää kotiin, kun

sääennuste lupasi hellettä koko reissun ajaksi.

Meillä oli mahdollisuus käyttää reissuun viisi päivää, joista kaksi varasimme ajamiseen ja kolme melomiseen. Kohteena olivat Saimaan vesistöihin kuuluvat Koloveden ja Linnansaaren kansallispuistot. Ensimmäiseksi suunnasimme Kolovedelle.

Kolovedellä lähtöpaikkamme oli Enonkosken Kirkkoranta. Kajakin pakkaamiseen meni pitkä tovi, jotta saimme vesipullot, ruokatarvikkeet, vaihtovaatteet ja muut tavarat pakattua tasaisesti. Opimme sen, että melontaretkellä kannattaa varata riittävästi aikaa tällaisiin valmisteluihin. Meloimme

ensimmäisenä päivänä reilun 10 km matkan Kirkkorannasta pohjoiseen, Mäntysalon saaren koillispuolelle. Matkan varrella kävimme ihmettelemässä Ukonvuoren kalliomaalauksia ja nautimme Koloveden maisemista, rauhasta ja hiljaisuudesta. Kohtasimme koko päivänä vain muutamia muita retkeilijöitä. Kolovettä ei turhaan kutsuta melojan paratiisiksi, sillä vesistö on suojainen ja valtaosassa alueella moottoriveneily on kielletty. Yöpymistä varten olimme varanneet Mäntysalon kämpän, joka on entinen tukkimiesten kämpä, ja toimii nykyisin Metsähallituksen varauskotana. Kämpä osoittautui hyväksi yöpymispaikaksi ja rantasaunassa oli mukava saunoa melontapäivän päätteeksi. Kämpän

pihasta lähtee myös noin seitsemän kilometrin pituinen luontopolku, jonka kävimme kiertämässä.

S seuraavana aamuna jatkoimme Koloveden melontavesiin tutustumista. Etenkin alueen itäpuolella oli kauniita jylhiä kallioita. Näimme myös kalasääsken lähtevän lentoon pesästään. Lounastauolle pysähdyimme Syväniemeen, jossa oli todella upeat maisemat. Toiselle melontapäivälle kilometrejä Mäntysalosta takaisin Kirkkorantaan tuli 24. Näin pitkää päivämatkaa emme olleet koskaan aiemmin meloneet, mutta hyvin jaksomme kun pidimme vauhdin rauhallisena ja huolehdimme riittävästä eväs- ja juomatauoista.

Meillä oli mahdollisuus käyttää
reissuun viisi päivää, joista kaksi
varasimme ajamiseen ja kolme
melomiseen.

Kolmannen melontapäivän kohteena oli Linnansaaren kansallispuisto, jonne teimme päiväretken Oravista käsin. Sää oli helteinen ja lähes tyyni. Linnansaaren alueella moottoriveneet on sallittu, mutta ehkä kallistuneen bensiinin hinnan takia liikennettä oli hyvin vähän. Meloimme rauhakseltaan Mustikkasaaren ja Mäntysaaren länsirantoja seurailleen Linnansaaren pohjoisrannalla olevalle Perpulanluhdan leiriytymispaikalle. Helteisen melonnan jälkeen olisi tehnyt mieli pulahtaa uimaan, mutta varjoisessa rannassa oli niin paljon hyttysiä, että uiminen jäi sillä kertaa väliin. Linnansaareissa kiersimme saaren ympäri kiertävän noin 7 km luontopolun. Sen varrella oli kaunista lehtometsää, ja Linnavuoren huipulta oli huikeat näkymät. Sammak-

koniemen kahvilassa nautimme maukaista muikeista, kahvista ja jäätelöstä. Paluumatkan Perpulanluhdalta Oraviin meloimme Linnansaaren länsipuolelta kiertäen. Yritimme kovasti nähdä edes vilauksen saimaannorpista, mutta tällä kertaa onni ei meitä suosinut. Melontakilometrejä tälle päivälle tuli noin 19.

Reissu oli kaikin puolin oikein onnistunut. Päivämatkat olivat sopivia, varusteet toimivia ja sää ei olisi voinut olla parempi. Kansallispuistotavoitteessamme meillä riittää vielä tekemistä, joten vastaavia reissuja teemme lähivuosina varmasti muitakin. Mahtavaa, että seuran kalustolla pääsee helposti muuallekin kuin Helsingin lähivesille. ■

YHDISTYKSEMME PÄIVITTI STRATEGIANSA KULUNEEN VUODEN AIKANA.

TÄMÄ AJATELMA OLKOOT MERIKARTTANAMME TULEVINA VUOSINA

HELSINGIN MELOJIENTRATEGIA 2022-2027

VISIO

Tyytyväisten jäsenten melontaseura muuttuvassa toimintaympäristössä.

Helsingin Melojat pitää jäsenistönsä tyytyväisenä myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Melontaolosuhteita kehitetään yhteistyössä muiden seurojen ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Toiminnan suunnittelussa ja koulutuksessa huomioidaan lisääntynyt muu vesiliikenne ja sen vaikutukset. Toimintaa, kuten yhteisiä retkiä, järjestetään entistä ympärivuotisemmin.

MISSIO

Mahdollistaa hauska ja turvallinen retkimelonta jäsenille

Kehittymiseen kannustetaan, mutta ei kilpailemalla. Toiminnan keskiössä on retkimelonta. Turvallisuuskulttuuria ylläpidetään ottamalla uudet jäsenet ensisijaisesti omien kurssien kautta ja kouluttamalla jäsenistöä aktiivisesti. Seura ei ole kaupallinen toimija, eikä pyri aktiivisesti kasvamaan.

TAVOITTEET

Selkeät ja erilaiset polut jäsenistön kehittämisen tueksi

Jäsenille luodaan erilaisia polkuja tukemaan melojana kehittymistä. Kouluttautumismahdollisuudet tuodaan aiempaa selvemmin esille, ja koulutuksia vakiinnutetaan selvemmin osaksi vuosittaista toimintaa. Samalla huomioidaan, että polku voi olla hyvinkin stabiili, eikä kaikista ole tarkoitus tulla kouluttajia. Polkuja voivat olla esimerkiksi kouluttajapolku, uuden jäsenen polku tai talvimelontapolku.

Turvatut tilat ja olosuhteet melontaharrastukselle

Seuralla säilytetään kaksi vajaa tai vastaavaa tilaa myös tulevaisuudessa sekä kaupungin länsi- että itäpuolella.

Soutustadionin tilannetta seurataan aktiivisesti. Mustikkamaalle rakennetaan uusi lisävaja. Muiden melontaseurojen ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tehdään yhteistyötä melonnan olosuhteiden kehittämiseksi.

Aiempaa aktiivisempi jäsenistö

Tuodaan selkeämmin esille erilaisia mahdollisuuksia osallistua seuran toimintaan, ja kannustetaan jokaisesta löytämään itselleen sopivin tapoja toimia seurassa. Mahdollistetaan sekä matalan kynnyksen toimintaa, että tilaisuuksia itsensä haastamiseen sekä vesillä että maalla, esimerkiksi kunnostuksen ja seuran hallinnon parissa. ■

Lasse Korvala
Aallonhalkoja 1 C 12
00540 Helsinki

Port Payé
Finlande
135910
Posti Oy

ECONOMY

Posti Green

KUVA ETUKANNESSA: TUOMO SAARINEN / KUVA TAKAKANNESSA: ILKKA SALMI

